

Zekerheid overschat

Ook docenten moeten worden bijgeschoold. Tijdens een van de docenten-trainingen komt het onderwerp gegevensgerichte werkzaamheden naar voren. Een interessant college met een aantal opzienbarende conclusies.

Bij de meeste kantoren zijn richtlijnen aanwezig voor de omvang van de testwerkzaamheden met betrekking tot beheersingsmaatregelen. Vaak wordt daarbij het getal 25 genoemd. Over het algemeen wordt binnen het beroep aangenomen dat deze aantallen statistisch onderbouwd zijn en dat daarom voldoende waarde kan worden gehecht aan de uitkomsten. Dat was ook mijn veronderstelling. Tot dat moment. Statistisch gezien blijkt elke onderbouwing voor deze aantallen te ontbreken.

Mijn eerste zekerheid valt al weg. Tijdens de behandeling van de uit te voeren gegevensgerichte werkzaamheden kom ik tot een volgende schokkende ontdekking.

Op basis van onze controlestandaarden worden de nodige eisen gesteld aan de aard en de hoeveelheid uit te voeren detailwerkzaamheden. Zeker

‘De mate van zekerheid die wordt verstrekt, is niet altijd bekend bij de gebruiker.’

bij het uitvoeren van statistische steekproeven wordt dit vrij gedetailleerd bepaald. Het merkwaardige is dat voor de omvang van een steekproef de mate van interne beheersing een belangrijke invloed heeft. Een variabele die niet hard te onderbouwen valt, maar wel van grote invloed is op de overige harde uitkomsten.

Op de middelbare school heb ik bij natuurkunde ooit geleerd dat de uiteindelijke uitkomst van een formule nooit nauwkeuriger kon zijn dan de minst nauwkeurige grootheid. Dit uitgangspunt is blijkbaar niet van toepassing in ons werk. Het gehele proces van controleren hangt samen van subjectieve inschattingen en de daarmee samenhangende onnauwkeurigheid. In de eindfase waarin zaken concreet worden vertaald in controleverschillen gaan we ineens werken met een onderbouwde nauwkeurigheid. De inherente onzekerheden van de vorige stappen kunnen daarmee niet worden verminderd.

Dat aan onze controles onzekerheden zijn verbonden is geen probleem. We kunnen niet alle fouten ontdekken en alle risico's mitigeren. Uiteindelijk draait het om het getrouwe beeld. We moeten de zaken echter wel in het goed perspectief blijven zien. Bepaalde zaken gedetailleerd uitvoeren, simpelweg omdat het kan en niet omdat in totaliteit zekerheid wordt toegevoegd, heeft geen enkele toegevoegde waarde.

Met onze controle willen we zekerheid toevoegen aan verantwoordingen. Dit is de basis van ons beroep. De mate van zekerheid die daarbij wordt verstrekt, is niet altijd bekend bij de gebruiker. In veel gevallen wordt de verstrekte zekerheid overschat. De reikwijdte van onze verklaringen zijn niet altijd duidelijk. Inmiddels is mij duidelijk geworden dat ook accountants zelf overschatten hoeveel zekerheid wordt toegevoegd.

Het schijnt dat wij zekerheid toevoegen. Met de nadruk op schijnt?

BEELD: MARJA BROUWER

HOMME IDZERDA

Accountant.nl

Voor eerdere columns en reacties zie Accountant.nl.